

Arkivsak

Dato 31.03.2022

Saksbehandler Nina Mevold

Saksframlegg

Styre	Sørlandet sykehus HF		
Møtedato	31.03.2022		
Sak nr	17-2022	Sakstype	Beslutningssak
Sakstittel	Vurdering av forelegg		

Det vises til avgjørelse fra Agder statsadvokatembeter av 22. mars 2022, og utstedt forelegg fra Politimesteren i Agder av samme dato.

Sørlandet sykehus HF (SSHF) er ilagt forelegg på 1 mill. kroner for overtredelse av helsepersonelloven § 67, jf. § 4, jf. straffeloven § 27 for som virksomhet som yter helsehjelp å ha unnlatt å organisere virksomheten slik at helsepersonellet var i stand til å overholde sine lovpålagte plikter.

SSHF er gitt en vedtakelsesfrist til 6. april.

Administrerende direktør anbefaler styret, etter en helhetlig vurdering av saken, å vedta forelegget på 1 million kroner.

Forslag til vedtak

1. Styret vedtar forelegget fra Politimesteren i Agder datert 22.03.2022 på 1 million kroner.
2. Styret ber om at en i forbindelse med oversendelse av det vedtatte forelegget gjengir hovedpunktene i de juridiske overordnede merknader til grunnlaget for forelegget.

Vedlegg til saken

- Agder statsadvokatembeter – Orientering om utfall av klagesaksbehandling 22.03.2022
- Politimesteren i Agder - Forelegg 22.03.2022

Kristiansand 31.03.2022

Nina Mevold

Administrerende direktør

1 Bakgrunn for saken

Det vises til avgjørelse fra Agder statsadvokatembeter av 22. mars 2022, og utstedt forelegg fra Politimesteren i Agder av samme dato.

Sørlandet sykehus HF (SSHF) er ilagt forelegg på 1 mill. kroner for overtredelse av helsepersonelloven § 67, jf. § 4, jf. straffeloven § 27 for som virksomhet som yter helsehjelp å ha unnlatt å organisere virksomheten slik at helsepersonellet var i stand til å overholde sine lovpålagte plikter. SSHF er gitt en vedtakelsesfrist til 6. april.

2 Statsadvokatens grunnlag for forelegget

Statsadvokatens grunnlag for forelegget er tidsmessig avgrenset til perioden februar 2019 til januar 2020. Statsadvokaten legger til grunn at SSHF i denne perioden unnlot å planlegge, styre, korrigere og kontrollere gjeldende leges arbeid under spesialisering, slik at han ble i stand til å utøve helsetjenestene forsvarlig og i tråd med lovpålagte plikter. Det vises til at legens kompetanse og opplæringsbehov ikke ble tilstrekkelig kartlagt selv om SSHF var kjent med at legen ved flere anledninger og på ulikt vis hadde ytt uforsvarlig og/eller lite omsorgsfull helsehjelp da han arbeidet i sykehuset i Flekkefjord. Dette førte til at han ble tiltrodd oppgaver ut over det hans kvalifikasjoner tilsa, og at han ikke fikk nødvendig og tilpasset opplæring, veiledning og oppfølging. Videre pekes det på at rammene for yrkesutøvelsen hans ble formidlet muntlig, og at det ikke ble iverksatt tiltak for å kontrollere at han holdt seg innenfor rammene, og at legen gjennomførte flere operasjoner alene der han burde vært assistert. Det vises til at to operasjoner ble gjennomført med brudd på forsvarlig helsehjelp, og to operasjoner ble ikke gjennomført i tråd med anerkjent ortopedisk praksis.

3 Prosess fram mot statsadvokatens avgjørelse

Helsetilsynet innga 5. februar 2021 en anmeldelse av SSHF. Anmeldelsen ble inngitt i etterkant av Helsetilsynets tilsynsrapport av 13. januar 2021.

Politiet i Agder tok 12. april ut siktelse mot SSHF for overtredelse av helsepersonelloven § 67, jf. § 16. Grunnlaget for siktelsen var manglende kontroll med formal- og realkompetansen for to ansatte kirurger ved SSHF og manglende risikoreduserende tiltak overfor disse i perioden 2008-2020.

Etter omfattende etterforskning i saken besluttet ansvarlig politiadvokat å henlegge saken mot SSHF i desember 2021. Henleggelsen var begrunnet i at alle forhold før 19. april 2019 ble ansett strafferettslig foreldet, og at SSHF senest på dette tidspunkt ble ansett for å ha etablert forsvarlige kontrollrutiner. Statens Helsetilsyn påklaget henleggelsen i januar 2022, og Statsadvokatene i Agder har nå omgjort politiadvokatens henleggelse ved beslutningen 22. mars.

Det foreliggende forelegget gjelder en vesentlig kortere tidsperiode enn de forhold som var gjenstand for helsetilsynets anmeldelse og de forhold som var omfattet av den opprinnelige siktelsen av 12. april 2021. Forelegget representerer en endelig påtalemessige avgjørelse.

4 Overordnede juridiske merknader

Forelegget knytter seg til overtredelse av helsepersonelloven § 67 første ledd, jf. § 16 første ledd, jf. straffeloven § 27. Straffeloven § 27 regulerer foretaksstraff. Foretaksstraff kan ilegges et foretak der det er begått uaktsomhet av noen på

vegne av foretaket. Det er ikke krav om grov uaktsomhet eller at uaktsomheten kan knyttes til en bestemt person(er) i foretaket. Statsadvokaten har heller ikke angitt hvem uaktsomheten knytter seg til, eller grad av uaktsomhet.

SSHF hadde før overflyttingen av legen til LIS-stilling ved SSK i februar 2019 gjennomført en rekke organisatoriske og andre tiltak for å sikre oppfyllelse av helsepersonellens lovpålagte plikter i virksomheten. Dette gjaldt generelt i virksomheten, men også tiltak spesielt overfor legen. Det ble også truffet tiltak for å sikre at legens yrkesutøvelse under LIS-stillingen ved Kristiansand sykehus skulle være forsvarlig. Agder politidistrikt la også til grunn i sin henleggelse at det senest innen 13. april 2019 forelå tilstrekkelige kontrolltiltak rundt den aktuelle legen, samt at avvikshåndteringen var bedret og rutiner omkring ortopedi ble tydeliggjort.

Statsadvokaten legger til grunn at sykehuset ikke tilstrekkelig kartla legens kompetanse og opplæringsbehov ved overføring til LIS-stillingen. Foretaket vurderte imidlertid kompetansen og la til grunn at legen tilfredsstilte kvalifikasjonskravene for en LIS3-stilling. Konsernrevisjonen i HSØ har i sin vurdering fra 2020 også lagt til grunn at ledere på adekvat nivå i organisasjonen var involvert i overføringen, og at nærmeste leder ved SSK i tilstrekkelig grad var kjent med legens kompetanse og erfaring ved overføringen, men at denne burde ha vært dokumentert.

Det er riktig at det forelå bekymringer knyttet til legen da han tiltrådte som LIS. SSHF var kjent med to tilsynssaker på dette tidspunktet, men også flere personalsaker. Det forelå et antall NPE-saker med tilknytning til legen, men disse var ikke gjort kjent for SSHF på tidspunktet for overføringen av legen.

Selv om rammene i liten grad ble skriftliggjort, ble det fastsatt rammer for legens virksomhet. Det ble herunder fremhevet at han ikke skulle utføre elektiv kirurgi utover det andre LIS-leger kunne gjøre og at han måtte konferere med spesialkompetent overlege ved avansert kirurgi. SSK understreket også betydningen av at han spurte om hjelp og veiledning. Det var også etablert flere tiltak på avdelingen som generelt skulle sikre at LIS kun gjennomførte operasjoner de var kvalifisert til.

Når det gjelder de fire operasjoner statsadvokaten presumtivt viser til, vil en ikke kommentere disse konkret utover å peke på at en av håndleddoperasjonene ble utført sammen med en overlege i ortopedi, og at det i alle fall når det gjelder en av operasjonene er uenighet mellom fagpersoner om hvorvidt det var kritikkverdig at legen foretok operasjonen alene.

Det er tross ovennevnte merknader likevel, på bakgrunn av historikken og totaliteten i saken, grunn til å reise spørsmål ved om foretaket hadde lagt tilstrekkelige rammer og oppfølging av legen.

5 Oppfølging av tidligere gjennomførte revisjon og tilsyn

Som styret er kjent med i tertialrapporteringen i 2020 og 2021, har administrerende direktør gjennomført en omfattende plan for forbedringer etter revisjon og tilsyn. I oppfølgingsplanens åtte områder ble det identifisert 84 tiltak, og 76 av disse er gjennomført. Det arbeides videre med de gjenstående tiltakene, og administrerende direktør vil rapportere på gjennomføringen av disse.

Styret er også kjent med at det i 2022 gjennomføres en prosess som fokuserer på ledelse i perioden 2008-2018, der det sammen med tillitsvalgte skal gjennomføres en rotårsaksanalyse for å identifisere læringspunkter.

6 Administrerende direktørs oppsummerende vurdering

Administrerende direktør har gjort en helhetlig vurdering av saken, og aksepterer at det kan reises spørsmål ved om foretakets rutiner var tilstrekkelig gode. En eventuell rettsak ville føre til ytterligere ressursbruk og belastning for alle parter, og administrerende direktør mener det nå er viktig å bruke ressursene på arbeid med læring og forbedring.

Det omfattende arbeidet med kvalitetssystemet redegjort for over, som har vært gjort som en konsekvens av informasjonen som har fremkommet i tilsyn og revisjon, har vært viktig.

Administrerende direktør anbefaler styret å vedta forelegget på 1 million kroner. Administrerende direktør vil også anbefale at styret i forbindelse med oversendelse av det vedtatte forelegget legger ved noen overordnede merknader til grunnlaget for forelegget.